

– критичне мислення, що стосується кількості та якості сприйнятої інформації і вміщує пошук (вибір достовірних та надійних інформаційних джерел), інтерпретацію (надання переваги фактам, ніж думкам), дослідження (глибокий аналіз інформації для формування висновків) та оцінку (погляд на інформаційне повідомлення з різних аспектів);

– цифрову грамотність, тобто вміння користуватись сучасними ІТ та програмним забезпеченням особливо у професійній діяльності;

– ІТ-волонтерство – використання ІКТ не лише для власних потреб, але й для вдосконалення оточуючого світу;

– «зелене» використання інформаційних технологій («Greening IT»), участь у вирішенні екологічних проблем, спричинених інформаційним прогресом [1, с.26].

Таким чином, формування цифрової культури учасників освітнього процесу є важливою передумовою запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у професійну підготовку.

Література

1. Litvinova, K.. *Про компоненти цифрової культури. Digitle Blog*. URL: <https://digitle.wordpress.com/2016/10/04/12499875/> (дата доступу: 19.05.2021), 2016.
2. Базелюк Олександр Васильович, *ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ*, Вісник післядипломної освіти. Випуск 6(35) «Серія «Педагогічні науки», С. 24.
3. Кочарян, А. Б., Гущина, Н. І. *Виховання культури користувача Інтернету. Безпека у всесвітній мережі*. – Київ: 2011. – 100 с.
4. Ребрина В.А., *Лекція на тему «Цифрова культура педагога. ІКТ – компетентності сучасного вчителя»*, URL: <http://dn.hoippo.km.ua/ckp/ckp.pdf> (дата доступу: 19.05.2021), С. 1.

Різняк В. В.

кандидат педагогічних наук, доцент
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»

СУЧАСНІ ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

У сучасних динамічних умовах ринок потребує висококваліфікованих, інноваційних фахівців, спроможних використовувати сучасні технічні можливості, інноваційні технології та цифрові інструменти у професійній діяльності. Особливо значення набуває підготовка конкурентоспроможного, висококваліфікованого педагога, діяльність якого була б спрямована на інноваційне перетворення освітнього процесу та всебічне забезпечення потреб здобувачів освіти. Сучасним закладам професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти необхідні педагоги, які володіють відповідними компетентностями у сфері професійної підготовки та готові до використання сучасних цифрових інструментів, технологій і методів навчання.

Пандемія covid-19 та запроваджені карантинні обмеження прискорили запровадження сучасних цифрових інструментів та технологій у освітній процес. Перед закладами освіти постали виклики щодо готовності до змін, нестабільності, оновлення технологій та інструментів навчання. Саме завдяки використанню сучасних цифрових інструментів заклади освіти впоралися з викликами, адаптувалися до умов дистанційного навчання та перетворилися на центри комунікації, консультування та осередки формування компетентностей. При цьому головна роль у цьому процесі належала педагогам, яким вдалося створити ефективний цифровий простір для освіти, дослідження та розвитку.

Сьогодні майбутні педагоги професійного навчання повинні володіти комплексними знаннями і вміннями не лише зі спеціальності, але і у галузі сучасних цифрових інструментів в освіті, як то: інструменти проведення відеоконференцій та вібінарів (Microsoft Teams, Zoom,

Google Meet, Cisco WebEx, Free Conference, My Own Conference), онлайн тестування та опитування (Kahoot, Mentimeter, Classtime, Poll Everywhere, ClassMaker), візуалізації (Canva, Piktochart, Visme, Easel.ly, Venngage), побудови зворотного зв'язку (Padlet, Slack), майндмепінгу (Mindjet, XMind, FreeMind, WiseMapping, Spider Scribe, Mind42, Mindmeister), роботи з відео з екрану (CamStudio, Jing, Open Broadcaster Software, Screencast-O-Matic), хмарки слів (Wordclouds, Tagxedo, Tagul), відтворення хронології (TimeToast, Timeline JS, Histropedia, Sutori, TimeToast), створення презентацій (Prezi, Emaze, Moovly) та використання можливостей освітніх онлайн платформ.

Важливими є сучасні принципи оцінювання, особливості формувального оцінювання, шляхи організації спільної навчальної діяльності здобувачів, проблемного навчання та проєктної діяльності. Потребують імплементації та поширення актуальні інноваційні педагогічні технології навчання, зокрема змішаного навчання та моделей його реалізації, метод дослідно-пізнавального навчання (inquiry based learning).

Сьогодні майбутні педагоги професійного навчання повинні отримати не лише знання та практичні навички з оптимальної побудови освітнього процесу, але й можливості інтеграції цифрових інструментів в освітній процес, зокрема в сфері реалізації сучасних інноваційних освітніх технологій та методів навчання, як то: перевернуте навчання (flipped learning), змішане навчання (blended learning), метод проєктів, метод кейсів, технології активного викладання, BYOD та інші.

Обираючи сучасні цифрові інструменти та технології для професійної освіти варто звернути увагу на рамку цифрових компетентностей (DigComp). DigComp була опублікована Європейською Комісією у 2013 році, оновлено у 2016 році до версії DigComp 2.0 [4] та у 2017 році – до DigComp 2.1 [1]. DigComp визначає п'ять областей (інформаційна грамотність та грамотність у використанні даних, комунікація та співпраця, створення цифрового вмісту, безпека, вирішення проблем) та 21 компетенцію [1]. На сьогодні триває перегляд DigComp 2.2, який розпочався у січні 2021 р. та буде завершений на початку 2022 р. [2]. Усі бажаючі можуть подати пропозиції та долучитися до співпраці, яка відбувається через спільноту практиків DigComp (DigComp community of practice) [3].

Заслуговує на увагу та врахування у професійній підготовці Концепція розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 67-р від 3 березня 2021 р.) [5], прийняття якої було обумовлено зростанням темпів розвитку цифрових технологій, впровадженням інноваційних рішень у всіх сферах суспільного життя та необхідністю підвищення якості підготовки працівників для створення можливості модернізації економіки країни відповідно до сучасних вимог.

Література

1. Carretero Gomez, S., Vuorikari, R. and Punie, Y. (2017). DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use, Publications Office of the European Union, Luxembourg, EUR 28558 EN. doi:10.2760/38842. [Online]. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC106281>
2. DigComp Being digitally competent – a task for the 21st-century citizen. [Online]. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp>
3. All digital. Enhancing digital skills across Europe. [Online]. URL: <https://all-digital.org/invitation-to-digcomp-cop/>
4. Vuorikari, R., Punie, Y., Carretero Gomez S., Van den Brande, G. (2016). DigComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens. Update Phase 1: The Conceptual Reference Model. Luxembourg Publication Office of the European Union. EUR 27948 EN. doi:10.2791/11517. [Online]. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101254>
5. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>